

KENYÉRGYÁR

Emlékhely címe: Reptéri út 1.

Rövid áttekintés: Győrben a kenyérgyár építésének gondolata az 1950-es években merült fel, de 1961 júliusáig kellett várni, mire elkezdődtek az építkezések. 1962 augusztusában már tető állt a gyár, de a kitűzött, 1963. július 31-i időpontra nem készült el. 1964. május 30-án került sor az első próbasütésre. A Győri Kenyérgyár 1993. december 31-től Győr Sütőipari Részvénytársaság néven működött. 2002-ben pedig megkapta a Ceres Sütő márkanévét.

Részletes cégtörténet:

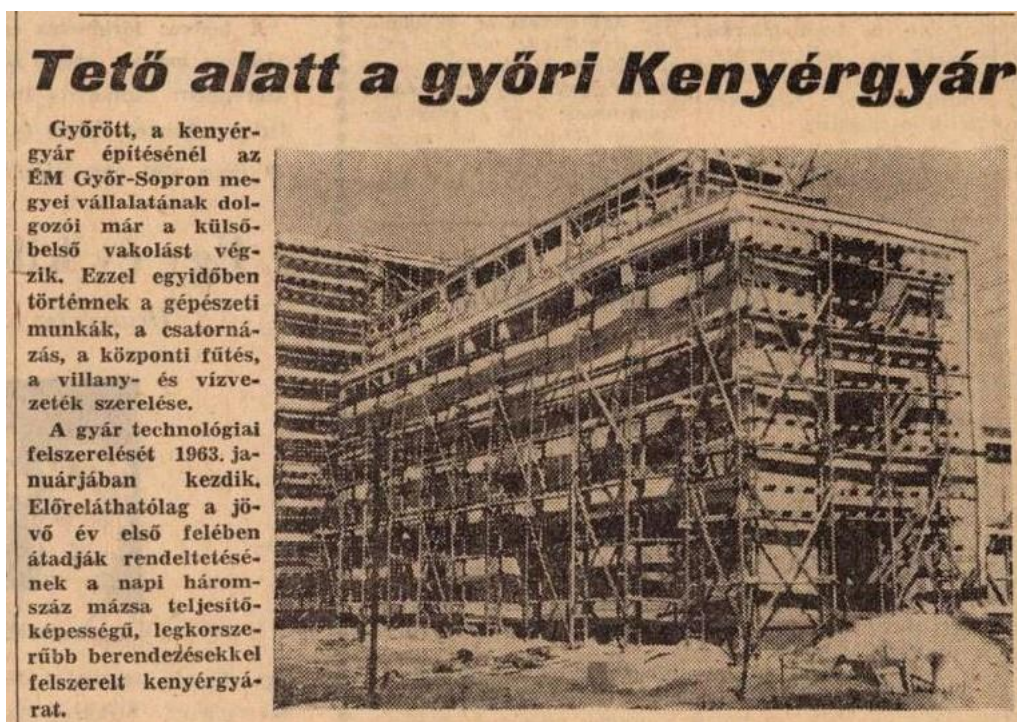
Győrben a kenyérgyár építésének gondolata az 1950-es években merült fel, ugyanis ekkortól a 80 ezer lakosra duzzadt várost a 28, kisebb-nagyobb sütőde már nem tudta ellátni pékáruval. Noha ezek közül egyet ugyan bővítettek, de mellette 11-et be kellett zárni, mert a kisütött termékekben a „szerencsésebbek” zsákdarabot, szeget, üvegszilánkot is találhattak. Ráadásul probléma volt a szakemberhiány is, melyről az újságokban olvasható hirdetések tájékoztatnak.

1956 júniusában győri szakemberek körbejárták a kisüzemeket, és az alábbi problémákat találták: folyosóik szűkek, sötétek; a kemencékhez gyakorta alig lehetett eljutni; a megsült kenyereket kiszedő lapát falakba ütközött. Mivel nem volt elegendő hely arra, hogy a pékáruk kihűljenek, ezért a zsemléket, kenyereket, süteményeket stb. egymásra dobálták faládákba, vagy éppen az üzem kövezetére tették, ahol aztán hamar megszikkadtak. Mindeközben megnőtt a kereslet aránya is: egyes pékségeknek a korábbi 3-4 ezer sütemény helyett 16-18 ezret kell sütnie ugyanannyi embernek, valahol a gépek ezt a mennyiséget nem is bírták. Hiába kerültek néhány pékségbe új dagasztógépek, ha a kemencék régiiek voltak, kiégtek. Volt olyan üzem, amelyik viszont új kemencét kapott, de fűtéséhez meg nem volt elegendő szén. Nem is beszélve a pékáruk szállításról, melyhez kevés számú, rozoga tehergépkocsi, lovaskocsi állt rendelkezésre.

Hiába számoltak be a győriek ezekről a nehézségekről: „Azoknak, akik Budapesten ebben a kérdésben dönteni fognak, nem ártott volna velünk tartani a napokban éjjeli körútunkon a győri sütőüzemekben.” Az első (1950–1954) és a második (1961–1965) öt éves tervekben teljes egészében kimaradt a kenyérgyár felépítésének terve. 1958-ban viszont a Népszabadság már beszámolt arról, hogy „újabb rohamot indítottak Győrben a kenyérgyárért. Nagy meglepetést kelt a hír, hogy a hároméves tervben 30 millió forintos költségből felépül az új kenyérgyár, amelynek terveit most készítik”.

A gyárhoz nagy reményeket fűztek, hiszen ez lenne az országban az első, teljesen gépesített kenyérgyár, ahol a legnehezebb fizikai munkákat – dagasztást, a kemencébe helyezését és onnan kiszedését stb. – gépek végeznék, melyek nagy része külföldről érkezik. „Az üzem részére a Német Demokratikus Köztársaság szállít két automata sütőkemencét; ezeknek napi teljesítménye egyenként másfél vagon lesz. A kenyeret lassan mozgó futószalag viszi végig a 20-25 méter hosszú alagútszerű kemencén. A megsült és lehűtött kenyér szállítószalagon jut a raktározó helyiségbe. Újdonság lesz az is, hogy a lisztet nem zsákokban, hanem silókban tárolják, ahonnan automata mérlegen át kerül a dagasztócsészékbe.” A tervek a jövő év végéig készülnének el, s az építést 1960-ban megkezdhetik – számolt be róla a Népszabadság. A tervek szerint 1963. július 31-ig kell elkészülnie a gyárnak a gyártósorral, a lisztesraktárakkal, irodákkal, öltözőkkel, mosdókkal együtt.

1961 júliusában megkezdődött az építkezés a Reptéri úton hat holdnyi területen, és augusztus elejére a három fő épület alapozását már el is végezték a Győr-Sopron megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói. „Kész van az építkezés „címere” is, a fekete tábla, amire kerek betűkkel jegyezték föl az építő vállalat, az építésvezető nevét, a tervezőét, Cserhalmi Józsefét és az építkezés kezdetét, meg a befejezést. 1963. július 31.” A munkához szükséges gőzenergiát távvezetéken vitték az üzemhez. Az ÉDÁSZ-tól a Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyár Híd II. üzeméig megépült a távvezeték nyomásfokozó berendezés közbeiktatásával hosszabbították meg. Az alapozás végeztével 1962 augusztusában már tető alatt állt a gyár.

Forrás: Kisalföld, 7. évf., 194. sz. (1962. augusztus 19.), 3.

A gyár azonban nem készült el a meghatározott időre. Ezt egyrészt a rossz időjárással magyarázták. Másrészt nem sikerült befejezni a gépek, berendezések helyeül szolgáló falrészek kibontását, kivésését, és emiatt a budapesti Malomszerelő és Gépgyártó Vállalat nem tudta felszerelni az erőátviteli berendezéseket. Továbbá nem érkezett meg a német gyártmányú kemence sem. Ráadásul tovább nehezítette a helyzetet, hogy Győrben döntöttek egyetem alapításáról, így kérdésessé vált, hogy tudnak-e majd elegendő kenyeret sütni. Az elsődleges ütemtervek szerint a kenyérgyár két műszakban 300 mázsa kenyér sütésére lesz képes, de szükség esetén 400-ra is fel tudják emelni. Ha viszont így sem tudja ellátni a kínálatot, akkor Mosonmagyaróvár fogja kisegíteni Győrt, ahol a közeljövőben szintén kenyérgyárat fognak építeni.

1964. május 30-án végre sor kerülhetett a próbasütésre, mellyel megindult a kenyérgyárban a termelés.

Így tudósított erről a Kisalföld.

„Itt az új győri kenyér

Az építők még dolgoznak az új Győri Kenyérgyáron, de az udvaron már fehér köpenyes, fehér sapkás pékek járnak kelnek. Mindenütt átható, finom kenyérszag érződik. Ma, szombaton van a próbasütés. Azok az öreg péklegények akik évtizedeket lehúztak már valamelyik pékségben, most izgatottan lesik, várják: milyen lesz az első kenyér.

Hosszú utat jár meg a liszt, amíg ropogós, pirosra sült cipó válik belőle. Ezt az utat mutatja végig Schaub József igazgató: Először a földszintre megyünk, itt van a keverőraktár. Amint egy gépkocsirakomány liszt megérkezik a gyárba, azonnal a keverőbe kerül. 5 zsák búza- és 1 zsák rozslisztet arányítanak, dolgoznak el a lapátok, majd egy pneumatikus berendezéssel csöveken a negyedik emeleten felszerelt szitákba fúvatják. A vezénlyőteremben Világi József gépész-művezető egyetlen gomb nyomásával a liszt sok mázsáját továbbítja az emeletre. A silót feneketlen gyomrú tartálynak nevezi az igazgató. Több vagon lisztet rejt a bendője, de nem látni a nagy mélységtől. A 4 silóban összesen 44 vagon, vagyis 17 napi készletet tudnak tárolni.

A dagasztógépekbe a 20 mázsányi lisztet befogadó tartályokból folyik le a liszt. A dagasztógépek felett automata mérleg szabja meg a liszt mennyiségét. Egy dagasztócsészébe 250 kg tészta fér. Ennyit kevernek, dagasztanak egyszerre, hogy az alapos dagasztás után a 'surrantón', vagyis az előtároló tartályban 20 percig pihentessék. A tárolótartály alatt egy korszerű kis gépsor áll. Ebben szabják (csípi), gömbölyítik (virgolják), formázzák hosszúkásra a kenyeret. A tésztacsomó lisztágyban gördül végig a formázóárokban. Másodpercenként követik egymást a szakajtónál a kenyerek. Pusztai Gizella most próbálja először a munka fogásait. Nem csoda hát, ha még kissé ügyetlenül bánik a puha tésztával.

A kelesztőkocsin már ott állnak a megkelt kenyerek. Most következik csak a 3 vető dolga. Egyszerre 10 kenyeret vetnek az automata vetőszalagra ahonnét a 27 méteres szalagra gördül a kenyér. a felfűtött kemencében egy sor kenyér 38-40 perc alatt teszi meg a 27 méteres utat. Mire a forróságban megtett út után ismét a napvilágra kerül, pirosas-barnás árnyalatban bukik le a szalagról. Itt vízzel megkenik a majdhogy csak ki nem csattanó héját, aztán csúszdákon a készáruraktárba továbbítják. A tolókocsikon lemérik a kenyeret, s már várja a kijáratnál a Sütőipari Vállalat jól ismert, zárt kenyérszállító kocsija. Az első szállítmányért Horváth Géza, a vállalat legrégibb, többszörösen kitüntetett dolgozója jött, hogy fél óra múlva már a győri 3-as és a 46-os kenyérboltba vigye a gyár első termékét."

Forrás: Kisalföld, 9. évf., 136. sz. (1964. június 12.), o. n.

Úgy tűnik azonban, hogy az üzem valójában nem oldotta meg a problémákat. Mersits Mária győri lakos a gyár megindulása után 1 hónappal a Kisalföld szerkesztőségbe egy három centi hosszú rozsdás vasdarabot vitt be, amit az egykilós kenyérben talált. Erre azt a választ kapta, hogy a gépek még próbaüzemelés alatt állnak, még szükséges beállításukon finomítani.

Forrás: Kisalföld, 9. évf. 146. sz. (1964. június 24.), 1.

Ezek után még számtalanszor előfordult, hogy súlyhiányos, vagy súlytöbbletes, keletlen, morzsálódó kenyerek jöttek le a gyártósorról, és a szállítás közben sok összepréselődött, de Kovács Imre élelmiszeripari miniszter mégis bizakodva távozott a győri kenyérgyári látogatásáról.

élelmiszeripari miniszter a Győri Kenyérgyárban

Illés Károly beürlő molnárral beszélget a miniszter
a szerelési tapasztalatokról

A Győri Kenyérgyár dolgozói már az utolsó vetésre készültek tegnap déiben, amikor híre kelt, hogy megérkezett Kovács Imre élelmiszeripari miniszter. A váratlan látogatás mégsem lepte meg a gyár munkásait, a sütőipari vállalat vezetőit. Előkerültek a mindig készenlétben levő fehér köpenyek, s néhány perc múlva a miniszter már a gyár legfelső emeletén járt, és a malom berendezését vizsgálta.

A miniszter ezután végigkísérte a munka folyamatát, mindenütt megállt, beszélgetett a munkásokkal, véleményt kért tőlük az eddigi tapasztalatokról. Kifogásolta, hogy a malomi berendezés körül például sok a liszthulladék, a tésztafeldolgozóban nem eléggé szervezett a munkafolyamat. Majd megnézte a kemencéket, amelyek éppen az utolsó kenyereket sütötték. Elment a kenyérraktárba is. Nagy szakértelemmel vizsgálta a raktáron levő kenyeret, néhányat felvágatott, megízlelte, majd az ellenőrző mérlegén megmérte a kenyerek súlyát. Az előírásnak megfelelő volt.

Az üzemlátogatás után még sokáig beszélgetett a gyár vezetőivel, válaszolt kérdéseikre, s most már ő adott tanácsokat a munka jobb megszervezésére, a kenyér elszállítására és a folyamatos üzemmenet biztosítására.

Megkérdeztük az élelmiszeripari minisztert: mi volt a célja a váratlan gyárlátogatásnak?

— Felépült hazánk pillanatnyilag legkorszerűbb kenyérgyára. A minisztérium már az építkezés megkezdése óta figyelemmel kísérte a győri gyárat. A nehézségeket, előnyöket és hibákat mind feljegyezték szakembereink, hogy azok az új kenyérgyárak, amelyeket a jövőben építünk, már jobbak legyenek, mint ez a mintapéldány. Hogy váratlanul érkeztem? Lehet, de olyan-nak akartam látni a gyárat, mint amilyen munka közben, különösebb felkészülés és felkészítés nélkül.

— Mit tapasztalt látogatása során?

— Szép, mutatós kenyérgyárat láttam. Előnyei mellett azonban vannak hibái is, amelyeket remélhetőleg hamarosan kijavítanak a gyár vezetői, szakemberei.

Kovács Imre miniszter a következő szavakkal búcsúzott a gyár munkásaitól, vezetőitől:

— Becsüljék meg ezt a harmincmillió éves létesítményt, bizonyítsák be, hogy érdemes volt ráfordítani népgazdaságunknak ezt a nagy összeget. Adjanak cserébe Győrnek és környékének mind jobb és jobb, szebb és szebb kenyeret.

Kristóf János

Forrás: Kisalföld, 9. évf., 152. sz. (1964. július 1.), 1.

Két évvel indulása után a győri kenyérgyár már kapacitásának megfelelően termelt. Teljesítménye azonban mind mennyiségi, mind minőségi szempontból alul maradt az igényeknek. A gyár kemencéit folyamatosan javítani kellett, és nehézkes volt a kisboltok

ellátása, és folytonos volt a szakemberhiány is. De a lakosságot végre el tudták látni pékáruval.

Forrás: Kisalföld, 9. évf., 139. sz. (1964. június 16.), 2.

Forrás: Kisalföld, 10. évf., 250. sz. (1965. október 23.), 5.

A Győri Kenyérgyár 1993. december 31-től Győr Sütőipari Részvénytársaság néven működött. 2002-ben pedig megkapta a Ceres Sütő márkanevet.

ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG

AJÁNLATI FELHÍVÁS!

Az Állami Vagyonügynökség meghirdeti a Győr és Vidéke Sütőipari Vállalat átalakulásával létrejött Győri Sütőipari Részvénytársaság

állami tulajdonban lévő részvényei egészét egyfordulós, nyilvános pályázat keretében történő értékesítésre.

A Győri Sütőipari Rt. jegyzett tőkéje: 226.660.000 Ft.

A megpályázható részvénytőke: 90%.

A pályázati minimumár: 203.990.000 Ft.

Szakmai befektetők pályázhatnak a részvények 64,99%-át képviselő részvénytőke (14.731 db egyenként 10.000 Ft névértékű részvény) megvásárlására készpénz, E-hitel és kárpótlási jegy ellenében.

A részvények 25%-a + 1 szavazat (5.668 db egyenként 10.000 Ft névértékű részvény) első sorban kárpótlási jegy ellenében értékesíthető.

A vételi szándék bizonyítására bányapénzt kell letétbe helyezni.

A pannonhalmi és csornai üzemekre külön is lehet pályázni kizárólag készpénzfizetéssel.

A kiíró a munkavállalók részére kedvezményes tulajdonszerzési lehetőséget biztosít.

Az ajánlatokat 5 példányban, zárt, feladó nélküli borítékban, az eredeti példány megjelölésével kell eljuttatni a megadott címre.

A pályázónak vállalnia kell, hogy ajánlatát 90 napig fenntartja.

Az ajánlatok beérkezésének határideje:

1994. június 29. 12-14 óra között.

Az ajánlatok benyújtásának helye:

Állami Vagyonügynökség VIII. emelet, 804. szoba
(1133 Budapest, Pozsonyi út 56.)

A pályázatok átvétele közzegző jelenletében történik.

Az Állami Vagyonügynökség fenntartja a jogot, hogy a pályázatot eredménytelennek nyilvánítsa.

A pályázatok benyújtásának feltétele a részletes pályázati kiírást is tartalmazó részletes ajánlati anyag 10.000 Ft összegért történő megvásárlása, titoktartási nyilatkozat ellenében. A feltételt megvásárolható az Állami Vagyonügynökség budapesti és győri ügyfélszolgálati irodáiban.

További információ beszerezhető a következő személynél az alábbi címen:

Bozsok Lajos

vezérigazgató

Győri Sütőipari Rt.

Győr, Kálvária u. 12.

Telefon: 96/316-664. Telefax: 96/318-513.

(22314/1/116)

Forrás: Kisalföld, 49. évf., 107. sz. (1994. május 9.), o. n.

Irodalom:

Baj van a kenyérrel, Kisalföld, 9. évf., 144. sz. (1964. június 21.), 1.

BICSKEY Károly, Néhány szó a kenyérről, Kisalföld, 10. évf., 60. sz. (1965. március 12.), 4.

CSIZMADIA Géza, Kenyérgyárat Győrnek, Győr-Sopronmegyei Hírlap, 12. évf., 132. sz. (1956. június 6.), o. n.

Gyorsan halad a Győri Kenyérgyár építése, Az idén még öt millió forint értékű munkát végeznek el, Kisalföld, 6. évf., 182. sz. (1961. augusztus 4.), 1.

Győr-Sopronmegyei Hírlap, 8. évf., 120. sz. (1952. május 24.), o. n. Ugyanez: Győr-Sopronmegyei Hírlap, 8. évf., 124. sz. (1952. május 29.), o. n.

Kőszegi Frigyes, Hogyan gazdálkodik háromszázmillió forinttal a Győr-Sopron megyei Tanács?, Népszabadság, 16. évf., 246. sz. (1958. október 17.), 4.

KRISTÓF János, Mikor süt kenyeret a Győri Kenyérgyár?, Kisalföld, 8. évf., 131. sz. (1963. június 7.), 3.

KRISTÓF János, Itt az új győri kenyér, Kisalföld, 9. évf., 126. sz. (1964. május 31.), 1, 2.

MTI, Győrött épül az ország első automata kenyérgyára, Népszabadság, 16. évf., 210. sz. (1958. szeptember 5.), 9. Ugyanerről: Népszabadság, 19. évf., 159. sz. (1961. július 6.), 10.

Tizenháromórás péksüteményt, Kisalföld, 11. évf., 72. sz. (1966. március 26.), 5.

Választottak az illetékesek, Kisalföld, 9. évf., 157. sz. (1964. július 7.), o. n. Hasonló problémákra lásd: Kisalföld, 9. évf. 161. sz., 1964. július 11.), o. n.

<https://www.ceginformacio.hu/cr9310663943> (letöltés ideje: 2022.03.18.)

<https://ceressuto.hu/rolunk/> (letöltés ideje: 2022.03.18.)